POSOUZENÍ VLIVU NAVRHOVANÉ STAVBY A VYUŽITÍ ÚZEMÍ NA KRAJINNÝ RÁZ

VE SMYSLU § 12 ZÁK. Č. 114/1992 SB

NÁZEV

DOTĚŽENÍ DOBÝVACÍHO PROSTORU SÝKOŘICE (ZBEČNO)

Zpracoval: Mgr. Lukáš Klouda

Datum: prosinec 2018

DOTĚŽENÍ DOBÝVACÍHO PROSTORU SÝKOŘICE (ZBEČNO)

Posouzení vlivu navrhované stavby a využití území na krajinný ráz ve smyslu § 12 zák. č. 114/1992 Sb.

Mgr. Lukáš Klouda
technický poradce v oblasti ŽP
IČ: 74374478
Högerova 811/12, 152 00 Praha 5
tel.: 776 753 469, klouda.l@seznam.cz

Praha

prosinec 2018

Obsah:

1 Úvod ... 4
2 Použitá metodika ... 5
3 Použitá terminologie ... 6
4 Legislativa ... 7
5 Popis hodnoceného záměru ... 8
6 Oblast krajinného rázu ... 10
7 Dotčený krajinný prostor (DoKP) ... 12
8 Ochrana přírody ... 13
9 Přírodní charakteristika území a její znaky ... 15
10 Kulturně-historická charakteristika území a její znaky ... 17
11 Estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonie v území ... 21
12 Vyhodnocení vlivů ... 24
12.1 Přírodní charakteristika území ... 24
12.2 Kulturně-historická charakteristika území ... 26
12.3 Vizuální charakteristika – estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonie ... 27
12.4 Doporučení ... 30
12.5 Vyhodnocení vlivů - shrnutí ... 31
13 Závěr ... 33
Použité informační zdroje ... 34

1 ÚVOD

Předkládané hodnocení vlivu *Dotěžení dobývacího prostoru Sýkořice (Zbečno)* v k. ú. Sýkořice na krajinný ráz ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny je zpracováno jako samostatná studie. Předložená studie může být přiložena k Oznámení záměru nebo Dokumentaci dle zákona č. 100/2001 Sb., stát se podkladem pro vydání souhlasu orgánu ochrany přírody dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb., popř. použita k dalším souvisejícím účelům.

Cílem této práce je vyhodnocení míry vlivu navrhované stavby a využití území z hlediska zásahu do krajinného rázu (aktuální hodnocení).

2 POUŽITÁ METODIKA

Pro zpracování aktuálního (kauzálního) hodnocení lze standardně využít metodický postup „Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, tzv. metoda prostorové a charakterové diferenciace území“ autorů I. Vorla, R. Bukáčka, P. Matějky, M. Culka a P. Skleničky. Tato metodika zavádí postupy, které využívají metody používané v architektonické a krajinářské kompozici, využívá standardizovaných kroků hodnocení a objektivizovaných, všeobecně přijímaných soudů. Metoda posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz vychází z principu ochrany takových charakteristik, znaků a hodnot krajinného rázu, které jsou výraznými atributy přírodní a estetické kvality krajiny a z eliminace vlivů tuto kvalitu snižujících. Další princip metody spočívá v rozložení celkového problému hodnocení na dílčí, samostatně řešitelné kroky. Snahou je tedy subjektivitu hodnocení rozčlenit na řadu drobných rozhodnutí a eventuelní nepřesnosti a odchylky, vyplývající z více či méně subjektivních pohledů, takto eliminovat. Rozložení problému se standardně provádí:

- prostorovou a charakterovou diferenciací – rozložením na charakterově homogenní části krajiny – oblasti krajinného rázu (označované též jako základní krajinné celky, charakteristické krajinné celky atd.) a místa krajinného rázu (označované též jako dotčené krajinné prostory, dílčí krajinné prostory atd.)
- identifikací znaků a hodnot přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu v oblastech a místech krajinného rázu
- posouzení míry vlivu navrhovaného záměru na identifikované znaky a hodnoty

Výstupem posouzení je pak závěr, ve kterém se konstatuje míra zásahů navrhovaného záměru do:

- přírodní, kulturní nebo historické charakteristiky
- přírodních a estetických hodnot
- významných krajinných prvků (VKP)
- zvláště chráněných území (ZCHÚ)
- kulturních dominant
- harmonického měřítka a vztahů

Konfliktnost zásahů je dána intenzitou zásahů do jednotlivých znaků krajinného rázu, významem, projevem a cenností těchto znaků.

Vyjma výše charakterizovaného metodického postupu a údajů poskytnutých objednatelem byly využity jako další podklady tématické mapy rozličného měřítka, poznatky učiněné terénním šetřením, odborná literatura, internet, pořízená fotodokumentace.

3 POUŽITÁ TERMINOLOGIE

V textu může být pracováno s následujícími charakterizovanými pojmy (Vorel a kol.):

estetická hodnota krajiny je vyjádřením přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině; předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek).

harmonické měřítko krajiny vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí; z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků.

harmonické vztahy v krajině vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény.

historická charakteristika krajinného rázu je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí.

kulturní charakteristika krajinného rázu je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal.

krajinná scéna - při pozorování z různých míst krajiny vnímáme tzv. krajinnou scénu; krajinnou scénu vnímáme staticky (např. jako pohled z významného bodu krajiny) nebo dynamicky (jako sled pohledů z různých míst trasy průchodu krajinou); krajinná scéna je nositelem estetických hodnot, tkvících v prostorovém uspořádání, v neopakovatelnosti a jedinečnosti panoramat, v harmonickém měřítku a v harmonických vztazích krajiny.

krajinná scenérie - dílčí prostory a partie krajiny vytvářejí v *krajinné scéně* odlišné a specifické krajinné scenerie.

krajinná složka – relativně homogenní ekologická jednotka, je souhrnem prvků uvnitř krajiny, má jednotný projev a vyznačuje se stejnou funkcí; velikostí relevantní krajinnému měřítku (Forman et Godron 1993, upraveno).

krajinný prvek je skladebnou jednotkou krajinné složky. Je buď přírodní nebo umělý.

místo krajinného rázu – část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

oblast krajinného rázu představuje krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu; je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.

přírodní hodnota je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativností aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny.

přírodní charakteristika krajinného rázu zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

znak krajinného rázu – jednotlivá část krajiny, podílející se na utváření krajinného rázu. Tyto části společně utvářejí přírodní, kulturní a historickou charakteristiku krajinného rázu.

4 LEGISLATIVA

Ochranu krajinného rázu explicitně definuje zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění, konkrétně jeho § 12:

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

(2) K umisťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými a estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

4) Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

Kromě výše uvedené základní normy v oblasti ochrany přírody a krajiny problematiku ochrany krajinného rázu odrážejí následující právní předpisy:

- zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči (památkový zákon)
- zákon č. 100/2001 Sb. posuzování vlivů na životní prostředí
- zákon č. 218/1997 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech

5 POPIS HODNOCENÉHO ZÁMĚRU

Posuzovaným záměrem je pokračování hornické činnosti v rámci stanoveného dobývacího prostoru (DP) Sýkořice na výhradním ložisku stavebního kamene Sýkořice (spilit). Kamenolom se nachází na levém břehu řeky Berounky cca 0,5 km jižně od Zbečna a cca 1 km západně od Sýkořic. Těženou surovinou v dobývacím prostoru Sýkořice (Zbečno) je spilit využívaný jako stavební kámen. Surovina z ložiska Sýkořice slouží k výrobě kvalitního drceného kameniva. Na protějším břehu Berounky je situována část technologické úpravárenské linky a skládky výrobků. Lom je propojen s výrobním zařízením a expedicí výrobků kovovým mostem. V jihozápadním sousedství kamenolomu leží chatová osada Lučice, na severu ložisko omezuje břeh řeky Berounky, na protějším břehu řeky vede železniční trať Beroun – Křivoklát s železniční stanicí Zbečno. Komunikačně je ložisko přístupné silnicí od Zbečna.

Obr. č. 1: Poloha posuzovaného záměru v širších vztazích (kruhový symbol)

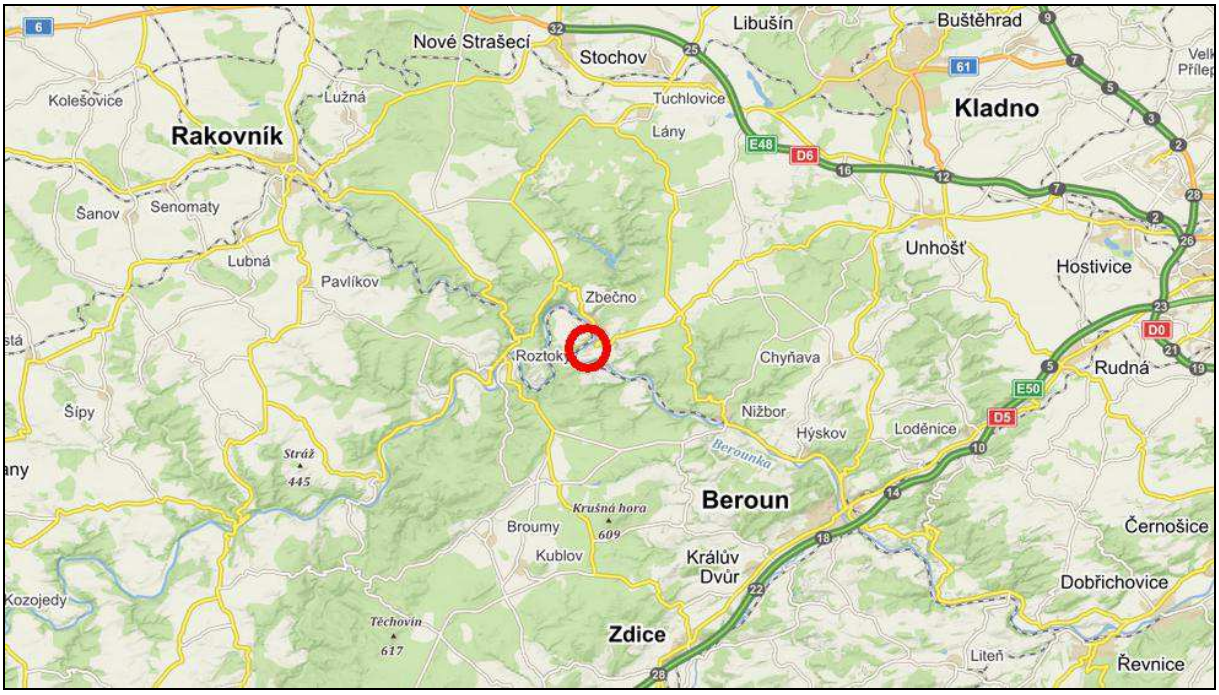

Povrch ložiska je vlivem dlouhodobé těžební činnosti zcela změněn, je zde založen zahloubený stěnový lom o 5 etážích ve výškové úrovni 215 až 305 m n. m. Posuzované rozšíření těžby v rámci dobývacího prostoru na ploše nově vymezeného bloku 8 PB navazuje na stávající etáže a směřuje k severovýchodu. Pokračování těžby plynule naváže na stávající těžbu při zachování ročního objemu těžené suroviny, zachování způsobu těžby i úpravy natěženého materiálu. Při pokračování hornické činnosti dojde k rozšíření těžbou zasaženého území v rámci dobývacího prostoru, a to ze stávajících 11,3739 ha na konečných 12,4265 ha, tedy o 1,0526 ha. Těžba zásob v navrženém rozšíření prodlouží životnost lomu o 11 let.

Celková výška stěny, počítána od vrchní hrany nejvyšší etáže k patě nejnižší etáže (celkem 5 etáží) činí až 85 metrů. Odstup jednotlivých lomových stěn je ve vzájemném předstihu o cca 20 m, aby byl zachován dostatečný prostor pro dopravu a nakládku. Skrývkové práce jsou

prováděny s předstihem v samostatných skrývkových řezech. Těžba generelně postupuje od západu směrem k východu až východojihovýchodu. Lomové stěny s hlavním postupem těžby směrem k východu jsou orientovány převážně do směru sever – jih. Lom bude nadále dobýván v 5 stupních (etážích).

Před zahájením skrývkových prací dojde v mimohnízdním období k odstranění porostů dřevin v zájmové ploše s likvidací klestu a nehroubí. V příslušném odstupu za skrývkovou etáží budou postupovat i jednotlivé těžební etáže. Po vytvoření dostatečné šíře těžebního prostoru budou postupovat v obdobném směru všechny nižší těžební etáže (1, 2, 3, 4 a 5). Mezi jednotlivými etážemi budou podle potřeb budovány výjezdové komunikace. Jak již bylo uvedeno, k úpravě vytěžené suroviny bude využita stávající technologická linka.

Po dokončení hornické činnosti bude vydobytý lom sanován a rekultivován v souladu se schváleným Souhrnným plánem sanace a rekultivace, a to kombinací hydrické a lesnické rekultivace s přirozenou sukcesí na zbytkových těžebních stěnách.

Sanační a rekultivační práce ložiska Sýkořice budou prováděny zejména v konečných fázích těžby a po dotěžení lomu. Navržená sanace a rekultivace zahrnuje následující činnosti:

- ukončení čerpání důlních vod a vzniku vodní plochy (cca 4,5 ha) ve dně lomu,
- setření pravidelnosti etáží odstřely a vytvoření suťových kuželů, ponechání stěn procesům sekundární sukcese,
- překrytí povrchu vnitřní výsypky zúrodnění schopnou zeminou s následným plošným zatravněním a výsadbou skupinových porostů dřevin,
- založení travino-bylinných společenstev na svazích skrývkové etáže a výsadbě zahuštěného keřového pásu s trnitými druhy křovin (ochrana osob před pádem do lomu),
- zachování hlavní příjezdové komunikace za účelem zpřístupnění zbytkového lomového díla návštěvníkům a rekreantům,
- odstranění veškerého technického zařízení souvisejícího s těžbou, objektů včetně vedení, přípojek, panelů, zpevněných ploch apod. a následné založení travinobylinných společenstev v těchto místech

obr. č. 2: Kamenolom Sýkořice v pohledu z horní hrany (východního okraje)

6 OBLAST KRAJINNÉHO RÁZU

Oblastí krajinného rázu je označována ta část zemského povrchu, kde lze sledovat jednotu přírodních či kulturně-historických jevů, které mohou tvořit charakteristické znaky či rysy území. Odhalení těchto znaků pak může být vodítkem nejen pro definici oblasti krajinného rázu, ale také k možné (subjektivní) regionalizaci dle výše uvedených skupin kritérií a tedy nalezení odlišností mezi jednotlivými oblastmi krajinného rázu. Kritérii pro vymezení oblasti krajinného rázu mohou být aspekty fyzickogeografické (morfologie území, vegetační kryt či kombinace těchto a jiných složek – např. lesnatá rybniční krajina), či kulturně-historické (etnografie, historie, hospodářské zaměření, urbanizace či výskyt většího sídla a jeho spádovost aj.). Důležitý aspekt definice oblasti krajinného rázu spočívá v možnosti nalézt širší kulturně-historické souvislosti, které mohou být determinantami podoby území a jeho rázu. Území, v němž je předpokládán vliv záměru na krajinný ráz, se metodicky označuje jako dotčený krajinný prostor (viz kap. 7). Znaky kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu se však často více než kterékoliv jiné nepřekrývají s takto vymezeným územím, mohou mít souvislost s jevy, které nemají s posuzovaným záměrem či jeho okolím bezprostřední (fyzickou, vizuální či jinou senzuální) vazbu. Při definici oblasti krajinného rázu lze takové souvislosti zaznamenat a v hodnocení zohlednit.

V širším pojetí lze zájmovou lokalitu přiřadit jednoznačně do oblasti Křivoklátska. Křivoklátsko reprezentuje v celorepublikovém měřítku identickou, velmi svébytnou, avšak krajinářsky velmi diferencovanou oblast s výskytem řady významných krajinářských hodnot. Základní strukturu prostorového uspořádání oblasti – přirozenou primární osu představuje hluboce zařízlé (až kaňonovité) údolí a tok Berounky. Oblast rozkládající se ve vnitřním prostoru Čech se vyznačuje vysokou lesnatostí s vysokým podílem cenných porostů s přirozenou druhovou skladbou. Krajina v okolí Berounky na pomezí západních a středních Čech je spojena i bohatou historií (Stradonické oppidum, Velíz, hrady Křivoklát, Týřov, Točník, Krakovec, Zbiroh, Lánská obora se zámkem). V mysli mnoha návštěvníků či obyvatel žijících mimo Křivoklátska je toto území zřejmě ukotveno v souvislosti s literárním dílem Oty Pavla, po němž bývá tento kraj často pojmenováván.

Křivoklátsko bylo v roce vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí (viz níže). Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Křivoklátsko (Klouda, 2014, aktualizace) jako koncepční dokument v problematice ochrany krajinného rázu provádí tzv. prostorovou a charakterovou diferenciaci území, jejíž součástí je mj. členění CHKO do oblastí krajinného rázu. Stávající lom Sýkořice včetně navrženého rozšíření spadá do oblasti krajinného rázu A – Údolí Berounky a Rakovnického potoka s následující charakteristikou:

Údolní struktura s tokem Berounky protínající napříč celé území tvoří jeho reprezentativní část – základní charakteristiku ztotožňující CHKO v měřítku celé ČR. V rámci CHKO se jedná o atypické území s výskytem přírodovědně i krajinářsky nejcennějších partií. Zároveň údolí Berounky tvoří zřetelnou osu či dělítko území v CHKO.

Hluboce zaříznuté údolí Berounky (i Rakovnického potoka) se vyznačuje vysokou horizontální i vertikální členitostí. Vstupní část údolí (v rámci CHKO) má sevřenější charakter, ve střední části (zhruba od Branova) nastává proměna jeho horizontálního profilu s velmi výraznými zákruty či meandry. Vlastní široký tok Berounky se zachovalým řečištěm dotvářející unikátní údolní ekofenomén má po celé délce poklidný ráz s nevelkým spádem a také několika ostrovy. Spodní úsek už má opět napřímenější charakter a údolí se viditelně rozšiřuje. Členitost svahů přirozeně formuje celá řada drobných přítoků rovněž se zajímavými tvary říční modelace a také specifické skalní tvary. Krajinářsky cenné je diverzifikované využití, kdy se v jednotlivých údolních segmentech střídají lesnaté a odlesněné polohy. V nejnižší části údolí přistupuje mimolesní zeleň – v odvislosti podle šířky celkově úzké údolní nivy. V konkrétních místech se nachází i zástavba historických objektů využívajících vodní potenciál, níže po proudu sestupuje až k toku i zástavba sídel a rekreačních osad.

Sevřený velmi členitý prostor představuje v rámci celé CHKO specifické území. Zřetelně se zde uplatňuje vertikální dimenze, hloubka údolí přesahuje 200 metrů (Týřov). Větší část údolí náleží k esteticky nejatraktivnějším území v CHKO, což je důsledkem přítomnosti zachovalých přírodních znaků a jedinečných lokalit s typickým projevem. Zcela osobitý charakter mají poříční partie – úzké údolní dno s nevelkou nivou v kontaktu s řekou a s bohatou nelesní zelení. Většinou porostlé vysoké svahy odtud uzavírají vysoko položené členité rovněž většinou zelené horizonty. Z výše položených částí svahů se naopak nabízejí dálkové pohledy jak ve směru údolí (podle podmínek) tak také do sousedních oblastí. Zde vyniká pozice údolí jako zřetelné prostorové bariéry či překážky v pohybu – prostorové struktury zásadního významu. Podobu údolní sníženiny nepochybně poznamenaly antropické prvky – především souvislá zástavba sídel či rekreačních osad, popř. specifické hospodářské činnosti – již zmíněná hornická činnost. V tomto ohledu si větší krajinářské hodnoty zachovala horní část berounského údolí, jež se hojnější přítomností uvedených ploch či jevů nevyznačuje. Kaňonovitý charakter horní části toku reprezentuje unikátní krajinu v měřítku celé ČR.

obr. č. 3: Východní Křivoklátsko ve výhledu z Losů (nad Velkou Bukovou)

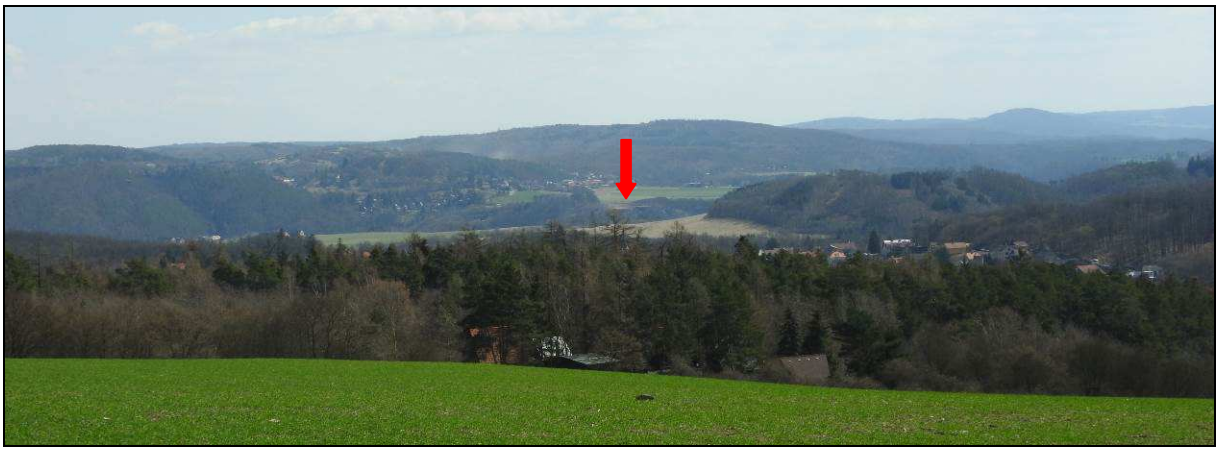

výhledový bod č. 6 v příloze č. 1; červená šipka označuje polohu Sýkořického lomu (pozn.)

7 DOTČENÝ KRAJINNÝ PROSTOR (DOKP)

Vliv navrhovaného záměru na krajinný ráz je vždy omezen na určité území, kde se projevují bezprostřední fyzické vlivy záměru na danou lokalitu, nebo kde se projevují vlivy vizuální, příp. jiné sensuální. Takové území se označuje jako dotčený krajinný prostor (DoKP). Vymezení dotčeného krajinného prostoru se v případě kritéria viditelnosti provádí buď vizuálními bariérami (horizonty terénu, lesních porostů nebo zástavby) nebo se empiricky stanoví okruhy potenciální viditelnosti (ve dvou vzdálenostech: 3 km okruh předpokládané silné viditelnosti a 6 km okruh předpokládané potenciální viditelnosti).

Definice (potenciálně) dotčeného krajinného prostoru jako území s možným vlivem na krajinný ráz implicitně vychází z určení max. možného vizuálního (či jiného) dosahu posuzovaného záměru či jevu. Tato situace se týká především záměrů, u nichž existuje na vstupu vysoká míra pravděpodobnosti negativního (popř. i plošného) ovlivnění krajiny (větrné elektrárny, stožáry, lomy, stavby situované do exponovaných míst – vrcholů a terénních hran). Specifickou složku v případě zde posuzovaného záměru představuje hluk z odstřelů, který je však již přítomen.

Určujícím kritériem vymezení (potenciálně) dotčeného krajinného prostoru je vizuální uplatnění těžby – zásahu do terénní morfologie v severovýchodní části stanoveného DP. Tuto část DP vyplňuje porostlý prudce stoupající svah na levém břehu Berounky, vystupující nad tok cca o 90 metrů. Rozšíření těžby v níže položených partiích lomu (nižší etáže) bude pozorovatelné pouze v dílčím segmentu údolí Berounky, obdobně jako v případě stávající těžby. Vizuálně dotčené území v důsledku rozšíření těžby v rámci údolní sníženiny Berounky („krajinném suterénu“) se významně nezvětší.

Plošně největšího vizuálního účinku dosáhne přirozeně těžba v nejvýše situovaných partiích projektovaného rozšíření těžby. Ani zde nenastane markantní zvětšení území, v němž dochází k vizuálnímu uplatnění stávající těžby. V důsledku zásahu do dosud nezasažených partií v sousedství stávajícího lomu však dojde k posílení projevu dobývání.

Krajina při toku Berounky se vyznačuje výraznou geomorfologickou členitostí, která společně s dalšími faktory ovlivňuje dopady plánovaného rozšíření těžby na krajinu a její ráz. K vizuálnímu uplatnění těžby v plánovaném rozšíření dojde v navazujících otevřených polohách východně od stávajícího kamenolomu (směrem k Sýkořicím) a na protější straně údolí – vyšší odlesněné polohy jižně od Újezdu nad Zbečnem. Výhledy na předmětnou plochu rozšíření poskytují rovněž výše položené partie v pravostranné části údolí Berounky v okolí Račic (od jihu). Ze severních směrů figuruje stávající kamenolom ve výhledech od Noviny a svahů elevace Javůrek. V dálkových výhledech se vrcholová část Sýkořického kamenolomu uplatňuje rovněž z otevřených poloh nad Velkou Bukovou (elevace Losy; viz obr. č. 3).

Zákres dotčeného krajinného prostoru je obsahem přílohy č. 1. této studie. Na podkladu leteckého snímku znázorněný dotčený krajinný prostor představuje potenciální rozsah území, v němž lze uvažovat vizuální uplatnění hodnoceného záměru. V dílčích částech vymezeného DoKP k vizuálnímu uplatnění plánovaného rozšíření těžby nedojde. Jedná se o partie za optickými překážkami (lesní a mimolesní zeleň) či se nacházející uvnitř souvislé lesní zeleně, popř. v zástavbě, odkud viditelnost navrženého záměru nebude možná.

8 OCHRANA PŘÍRODY

Ukazatele možných přírodních hodnot a zároveň předmět zákonné ochrany (nejen) z hlediska krajinného rázu představují vymezená zvláště chráněná území (ZCHÚ), významné krajinné prvky (VKP) či přírodní parky – tak, jak je definuje zákon č. 114/1992 Sb.

Kamelom Sýkořice leží ve vyhlášené CHKO Křivoklátsko, v její III. zóně. CHKO Křivoklátsko, vyhlášená roku 1978, má rozlohu 628 km^2, což ji řadí v ČR mezi ostatními CHKO k rozlehlejším. Lesními společenstvy je pokryto 62 % plochy CHKO, což vysoko překračuje celostátní průměr lesnatosti v pahorkatině a vrchovině. Lesy tvoří převážně listnaté a smíšené porosty. Velký vliv na utváření a zachovalost celého území má řeka Berounka. Za dlouhá tisíciletí se říční tok zařízl do hlubokého údolí, jehož strmé stráně jsou kryty přirozenou vegetací rozmanitých společenstev, místy prostoupených skalními výchozy s xerotermní faunou a flórou. V rozsáhlých říčních meandrech se stupňovitě uložily říční terasy. Pro své vysoké přírodní hodnoty bylo toto území uznáno 1. března 1977 organizací UNESCO jako biosférická rezervace. Větší část CHKO spadá do Středočeského kraje (bývalé okresy Rakovník, Kladno a Beroun, nyní ORP Rakovník, Kladno, Beroun a Hořovice), menší část ke kraji Plzeňskému (bývalé okresy Rokycany a Plzeň-sever, nyní ORP Rokycany a Kralovice).

Přírodu Křivoklátska určují dva základní geoekologické fenomény:

- říční fenomén, který se projevuje v kaňonovitém údolí řeky a v postranních údolích přítoků s dosud zachovalými meandry a údolní nivou. Jeho pestrost zvyšují četné výchozy hornin vystupující v rozmanitých polohách od stinných inverzních roklí po exponované skalní hrany a stěny s různou orientací vůči světovým stranám
- vrcholový fenomén, který se projevuje otevřeným bezlesím na jihozápadních temenech některých vrcholů se suchomilnými trávníky a keřovými lemy, označovanými termínem „pleše“. (převzato a doplněno: http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/)

Stanovený DP Sýkořice neleží v žádném z vyhlášených přírodních parků. Území s touto ochranou se nevyskytují ani v jeho blízkém okolí.

V ploše navrženého pokračování těžby ani v jejím nejbližším okolí se nenachází žádné z maloplošných vyhlášených zvláště chráněných území (ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb.). Nejbližší maloplošné ZCHÚ reprezentuje přírodní rezervace (PR) Stříbrný luh, vzdálená cca 1,3 km od hranice stanoveného DP. Předmětem ochrany uvedené PR jsou přirozené smíšené lesních a křovinné porosty a pestrá rostlinná společenstva listnatých lesů, stepí a skal na porfyritových výběžcích barrandienského kambria. V údolí Berounky se vyskyují další maloplošná zvláště chráněná území – viz obr. č. 4.

Rozšíření těžby zaujímá zalesněný svah. Les reprezentuje významný krajinný prvek ze zákona č. 114/1992 Sb.

Obr. č. 4: Ochrana přírody

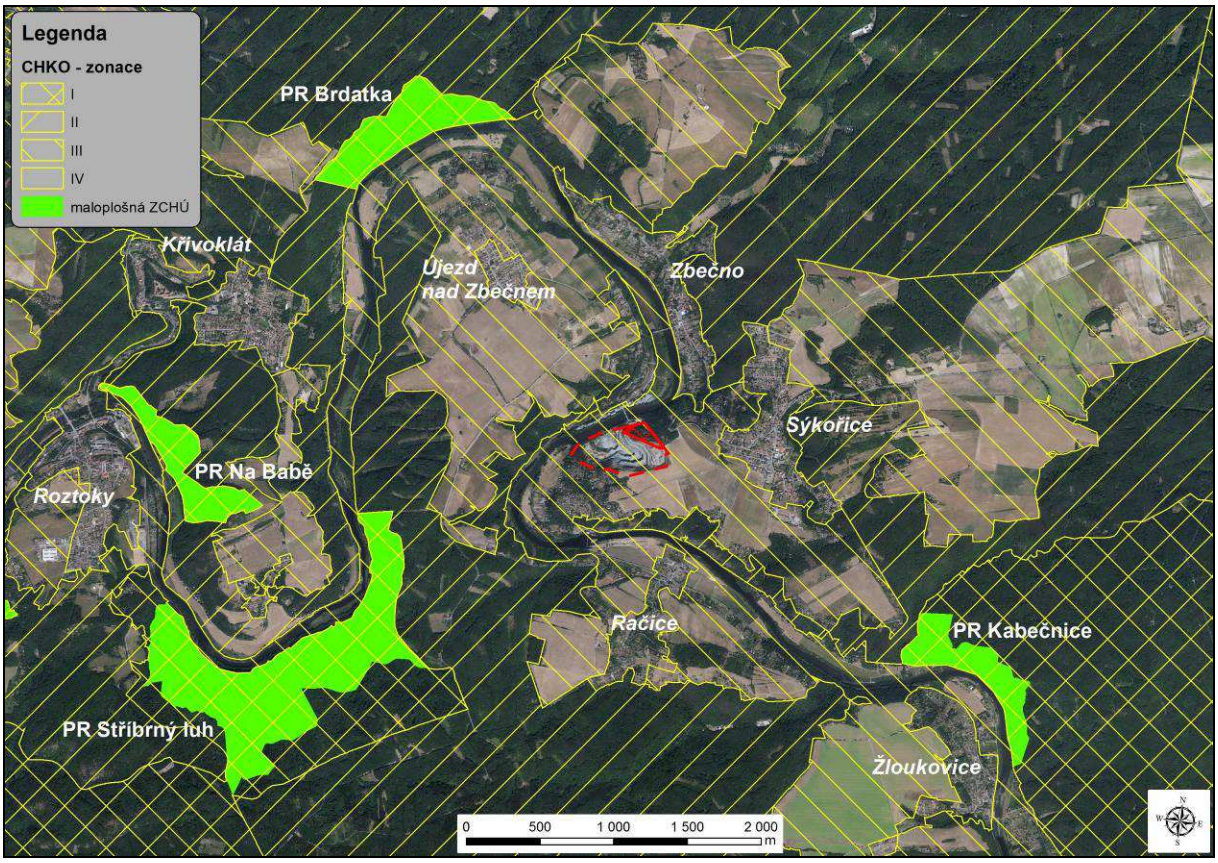

červený polygon – DP Sýkořice; plocha plánovaného rozšíření vyšrafována (pozn.)

9 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ A JEJÍ ZNAKY

Zásadním aspektem přírodní chararteristiky (všeobecně) je terénní morfologie, potažmo geologické podmínky. Horniny na Křivoklátsku náleží k velmi starým, předprvohorním strukturám, mezi nimiž převažují mořské sedimenty – břidlice, prachovce a droby. V širším území se vyskytují zbytky dřívějších zarovnaných povrchů. Ve starých odolných horninách si svojí cestu proráží jedna z nejvýznamnějších českých řek, odvodňující velkou část západních Čech a nejvodnatější přítok Vltavy. Tok Berounky se vyznačuje zachovalostí horizontálního profilu a díky absenci větších vodních děl ve svém povodí také zachovalostí odtokových charakteristik. Horizontálně členitý tok v území dotčeného krajinného prostoru a jeho blízkosti vytvořil rozlehlý meandr, zřejmě největší po celé délce. Pro zaříznuté údolí jsou typické strmé svahy s proměnlivou sklonitostí. Vzniká tak výrazná inverzní poloha vůči okolí, což se odráží také v chodu meteorologických veličin a přítomnosti azonálních rostlinných organismů. Řeka v okolí Sýkořického kamenolomu s úzkou nivou přibírá několik přítoků. Většinou se jedná o velmi krátké toky. V severní části (ve Zbečně) tvoří větší přítok Klíčava, známá vodárenskou nádrží (vně vymezený DoKP).

Reliéf nad členitou údolní sníženinu v tomto úseku vystupuje do nižších středních výšek – táhlých zalesněných hřbetů s nadmořskou výškou mezi 400 a 500 metry. Celkově se území vyznačuje vysokou lesnatostí (jako větší část Křivoklátska), v rámci vymezeného DoKP však mírně převažují plochy zemědělské půdy – v méně svažitých partiích výše nad řekou. V rámci zemědělské půdy převažuje půda orná. Zalesnění je typické pro strmé údolní svahy. Svahové porosty mají různorodou dřevinnou i věkovou skladbu.

Celkově nižší je ve volné krajině zastoupení mimolesní zeleně. Ta je vázána především na sídelní či rekreační zástavbu. Při obytných objektech (rekreačního charakteru) jsou patrné okrasné dřeviny. Důležitým vegetačním prvkem je doprovod při březích Berounky. Vegetační doprovod je nesouvislý, přerušovaný i mimo zástavbu sídel (travnaté partie nivy využívané rekreačně).

Nejvýraznější antropický zásah do přírodní charakteristiky území, především morfologie údolí, představuje aktivně provozovaný kamenolom Sýkořice.

Podle geomorfologického členění (Demek, 1987) se předmětná plocha plánovaného rozšíření těžby se nachází v západním výběžku okrsku Loděnická pahorkatina. Údolím Berounky prochází hranice s Klíčavskou pahorkatinou a Vlasteckou vrchovinou. Všechny okrsky jsou součástí Křivoklátské vrchoviny (geomorfologický celek). Loděnická pahorkatina reprezentuje členitou pahorkatinu tvořenou proterozoickými břidlicemi a droby s vložkami buližníků a spilitů. Jedná se o erozně denudační reliéf se zbytky zarovnaného povrchu s nízkými nevýraznými suky.

Biogeografické členění (Culek, 1996) řadí zájmové území (celý vymezený DoKP) do Křivoklátského bioregionu (1.19) Předmětná plocha plánovaného rozšíření těžby zasahuje do dvou vymapovaných biochor – Erodované plošiny na zahliněných píscích 3. vegetačního stupně (3BN) a Výrazná údolí v bazickém krystaliniku v suché oblasti 3. vegetačního stupně (-3UJ). Křivoklátský bioregion se rozkládá na západním okraji středních Čech. Typická část

bioregionu je tvořena vrchovinou na algonkických břidlicích a starých živných vyvřelinách, přičemž osu území tvoří zaříznuté údolí Berounky a jejích přítoků. Výrazný údolní fenomén podmiňuje přítomnost pestré mozaiky společenstev včetně velmi bohaté fauny, od nelesních xerotermních enkláv (pleše), přes různé typy dubohabřin a bučin až po relikty nexerotermního bezlesí na severně exponovaných skalách a sutích. V jádře bioregionu dodnes převažují lesy, na značné ploše s přirozenou skladbou. Na okolních plošinách dominují pole.

Obr. č. 5: Biochory

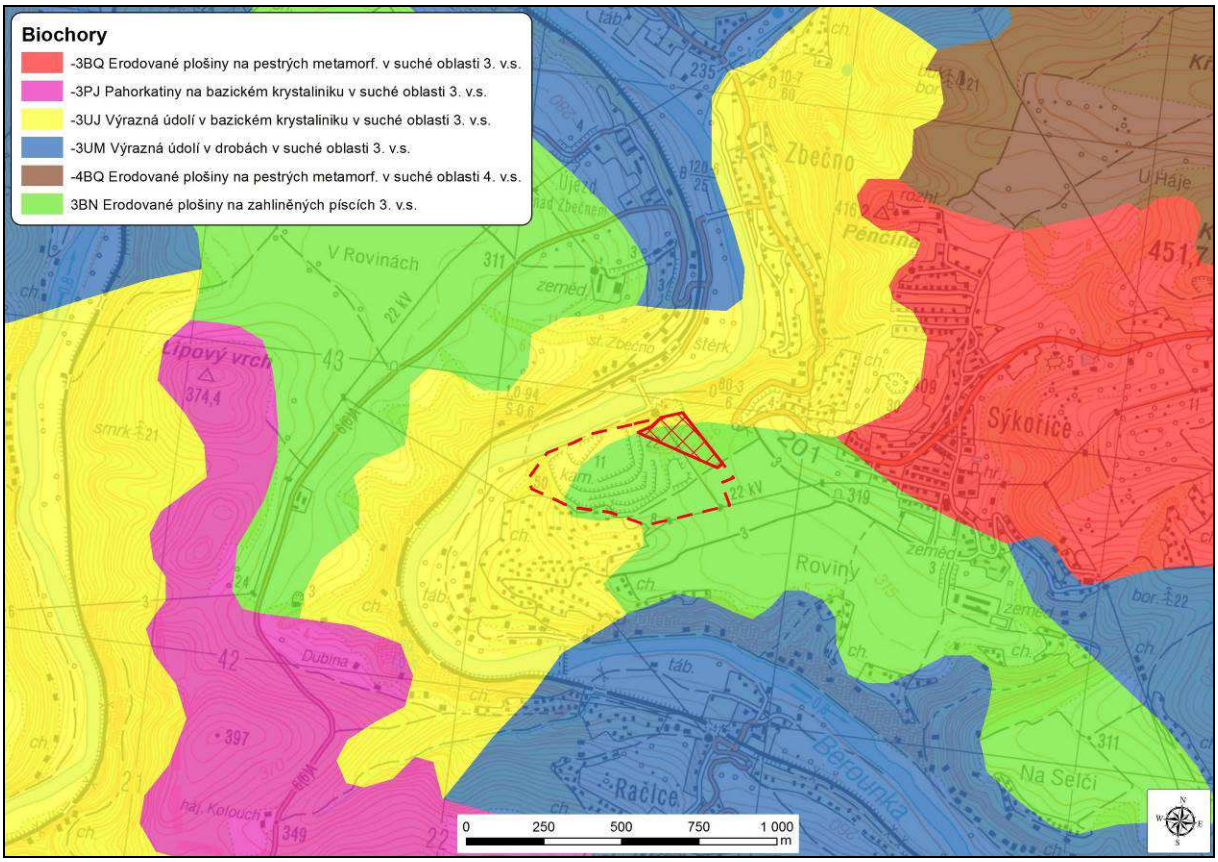

červený polygon – DP Sýkořice; plocha plánovaného rozšíření vyšrafována (pozn.)

Ve vztahu k předmětu posouzení představují z pohledu přírodní charakteristiky hlavní znaky a hodnoty krajinného rázu v zájmovém území:

- Vysoká členitost reliéfu Křivoklátské vrchoviny
- Údolí a tok Berounky; údolní ekofenomén
- Krátké přítoky Berounky
- Vysoká lesnatost území; zalesnění svažitých údolních partií
- Zemědělsky využité plochy bezlesí v méně členitém reliéfu; s výraznou převahou orné půdy
- Nízké zastoupení mimolesní zeleně (především v plochách obhospodař. půdy)
- Kamenolom Sýkořice – antropický zásah do přírodě blízkého koloritu krajiny

Údolní sníženina a tok Berounky (údolní ekofenomén) představují znak (hodnotu) přírodní charakteristiky jedinečné cennosti.

10 KULTURNĚ-HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ A JEJÍ ZNAKY

Kulturní a historická charakteristika krajinného rázu souvisí v nejužším možném slova smyslu s přítomností člověka v území. Člověk vždy usiloval o zdokonalení svých životních podmínek, a to především z utilitárních důvodů, ale nejen takových. S projevy těchto jeho aktivit se v krajině setkáváme v mnoha směrech dodnes a lze očekávat, že i nadále přetrvají, jiné naopak již zastihnout nelze či budou jednou nahrazeny jinými a novými. Podobně jako v případě fyzickogeografických poměrů, které vytvářejí provázaný komplex přírodních podmínek, tak i jednotlivé doklady přítomnosti člověka v krajině nevystupují nezávisle, nýbrž mezi nimi existují souvislosti. Tyto souvislosti přesahují horizont lidského života a bezpochyby také fyzický prostor, jemuž se věnuje tato studie.

Kulturně-historický vývoj zdejšího území (a zřejmě i celého okolí Berounky) je nepochybně, podobně jako jeho přírodní charakteristika, zásadně determinován přítomností velké řeky. Morfologicky členité údolí neposkytovalo tak příhodné podmínky pro kolonizaci (hospodaření) jako okolí toků protékajících v plochém terénu s širokou nivou (viz níže). I přes tyto ne zrovna optimální podmínky pro zajištění obživy je v údolí Berounky v okolí Sýkořic či Zbečna doloženo osídlení již v prehistorických dobách. V blízkosti Újezdu nad Zbečnem (nedaleko od sýkořického kamenolomu) byly při archeologickém výzkumu získány doklady osídlení z mladší doby kamenné, v prostoru dnešního hradu Křivoklát pak byla nalezena keramika štítarské kultury z pozdní doby bronzové. Ze střední doby bronzové pocházejí mohylníky nalezené u Zbečna. Soustavná přítomnost člověka zde trvá již přes tisíc let. Důležitost vodního toku (velké řeky) v životě lidí spočíval v základní rovině – její vlastní přítomnosti. Řeka napomáhala bezpečnosti člověka v krajině – jako orientační činitel či zdroj obživy. Vlastní řeka a její okolí byla velmi důležitá rovněž z pohledu mobility, což platí až do současnosti (viz níže). Je dobré připomenout, že název Berounka nese tok na Křivoklátsku relativně krátké období. K přejmenování řeky níže pod Plzní z Mže na Berounku docházelo „postupně“ od 17. století . Ještě roku 1908 však „Ottův slovník uváděl Mži jako řeku ústící do Vltavy.“ (https://prahaa.webnode.cz/reky/)

Úzká údolní deprese byla nepochybně využívána jako důležitý migrační koridor. Větší část údolí se strmými svahy zůstala zalesněná, níže po toku se rozšiřují i souvislé osídlené polohy. V horní části toku Berounky i Rakovnického potoka (na území CHKO) se vyskytují samoty starých hospodářských objektů (mlýny, rybárny), jež doplnily později rekreační osady a zařízení. Využívaný rekreační potenciál – lokalizace objektů druhého bydlení v míře (v řádu vyšších jednotek tisíců chat), která má na našem území analogii jen málokde, představuje zásadní společenský i krajinářský fenomén. Berounka si udržuje rovněž velkou oblibu u vodáků.

Celkově si však údolí zachovalo ve větší části svůj primárně přírodní charakter, zásadnější disturbanci zde reprezentuje pouze sýkořický lom. Trvalým rysem kulturně-historické charakteristiky je stabilizované využití půdy s převahou lesů a také jejich dlouhodobě konsolidovaným plošným rozsahem (lesních a nelesních ploch).

Rovinatější polohy – ve vnitřku meandru tvoří zemědělská půda, louky a pastviny se nacházejí ve svažitějším terénu. Hospodaření v území se tedy spíše odehrává v primární sféře – zemědělství (chov), lesnictví. Rozvinutější průmyslová infrastruktura vzhledem k přírodním podmínkám i jisté okrajové poloze – mimo frekventované tahy nebyla vybudována.

Důležitý rys kulturně-historické charakteristiky tvoří zdejší železnice (trať č. 174 z Berouna do Rakovníka), jež prochází údolí mezi Roztoky a Hýskovem (hranicí CHKO) a celým údolím Rakovnického potoka od Křivoklátu až po Rakovník. Původně měla tato trať, otevřená roku 1876, spojovat oblast severních Čech až k říšské hranici u Kunžvartu na Šumavě. Její lokalizace do úzkého údolí s několika přemostěními (po celé trati) a z většiny v údolní části DoKP jako jediné dopravní spojení představuje významnou technicko-historickou památku. V rámci kulturně-historické charakteristiky území nelze opomenout spojitost řeky Berounky s literární tvorbou významného českého spisovatele Oty Pavla, jenž má výše proti proudu na pravém břehu řeky před Branovem zřízenu pamětní síň.

Celá oblast Křivoklátska odvozuje svůj název od hradu Křivoklát, který zde představuje „nejvýraznější historický doklad. Hrad Křivoklát byl založen českými knížaty uprostřed hlubokých lesů ve 12. století (jiné prameny uvádějí o více než 100 let dříve). Původně sloužil jako lovecký hrad Přemyslovců. Křivoklát byl královským hradem až do 17. století. Roku 1685 jej totiž koupili hrabata z Valdštejna. V roce 1756 se jeho majiteli stávají Fürstenberkové. Ani to však nezabránilo dalšímu chátrání hradu. Teprve na přelomu 19. a 20. století provedli Fürstenberkové rozsáhlou rekonstrukci, čímž hrad zachránili. Roku 1929 koupil hrad Křivoklát od Fürstenberků stát.“ (http://pamatky.xf.cz/Krivoklat/historie.htm)

Ještě do vzdálenější historie než hrad Křivoklát sahá historie nejbližší obce Zbečno. „Obec vznikla již v období první kolonizace, pravděpodobně v 10. století, a řadí se tak k nejstarším obcím v Čechách. První historicky doložená zmínka o Zbečně pochází z roku 1003. Díky svému újezdu, který sahal na západ až k Plasům, se obec brzy stala významným hospodářským centrem. Jak později uvádí kronikář Kosmas, stala se také knížecím sídlem. Díky tomu se Zbečno objevuje v řadě pověstí a nepodložených zpráv pozdějších kronikářů, zachycujících osudy českých knížat. Dozvídáme se z nich např. o tom, jak se kněžic Václav usadil ve Zbečně, nebo jak byl zavražděn Břetislav II., když na zdejším hrádku trávil vánoční svátky. Roku 1450 byla v obci postavena kovárna, ve které se pracovalo až do roku 1972. Samo Zbečno se do počátku 16. století rozrostlo natolik, že bylo králem Vladislavem Jagellonským povýšeno na městečko s trhovým právem. Hlavním zdrojem obživy místních obyvatel byl lov zvěře a ryb. Zvěře však v křivoklátských lesích postupně ubývalo, lidé proto přecházeli na zemědělství. Zbečenské údolí ale pro tento druh hospodaření nebylo příliš vhodné, byl zde nedostatek polí a půda tu byla příliš kamenitá a v prudkých svazích, nová pole se proto zakládala na návrších, kde byla půda přeci jen kvalitnější. Tak začaly nedaleko obce vznikat samoty a hospodářské statky. Z původní lesní činnosti zůstalo jenom pálení dřeva v milířích a stavění vorů na spodním toku Klíčavy, odkud bývaly na jaře (za pomoci vypuštění tří rybníků na jejím horním toku) splaveny do řeky. Voroplavba postupně ustala v polovině 19. století, zcela ji ukončila povodeň v roce 1872, kdy řeka změnila tok a řečiště.

Roku 1925 byla dokončena výstavba zbečenského mostu. Ve dvacátých letech minulého století do Zbečna dorazila nová součást životního stylu zvaná „letní ruch“. Místní obyvatelé se na tento trend sice zpočátku tvářili odmítavě, záhy však poznali, že může být pro obec značným hospodářským přínosem. Významnou událostí byla výstavba přehrady na Klíčavském potoce v letech 1950-1953. S ní souvisel následný rozmach turistického ruchu – na katastru obce bylo postaveno celkem 460 rekreačních chat.“ (http://www.obec-zbecno.cz/turisticke-informace/historie-obce/)

Obec Sýkořice, v jejím územním obvodu leží kamenolom, je historicky doložena výrazně později. „První písemná zmínka o Sýkořici je z roku 1581. Její jméno je odvozeno od slova sýkorka. V dávné minulosti totiž měli sýkořičtí osadníci povinnost ke hradu Křivoklátu odevzdávat tolik kop sýkorek, kolik je nedělí od sv. Petra a Pavla do sv. Václava. Samostatnou obcí se Sýkořice stala v letech 1852-53. Do té doby měla svého rychtáře, ale pokladna patřila ke Zbečnu a byla společná.“ (http://www.sykorice.cz/index.php?menu=historie/historie) Obživa zdejších obyvatel byla spojena s hospodařením na polích, lovem. V poválečném období se i zde rozmohlo druhé bydlení (mj. v bezprostředním souseství kamenolomu).

Indikátory kulturních či historických hodnot mohou být předměty ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V zájmové ploše plánovaného pokračování těžby ani v její blízkosti není vyhlášena archeologická, městská, vesnická, krajinná památková rezervace či zóna. V ploše navrženého dotěžení DP ani v její bezprostřední blízkosti nejsou evidovány památkové objekty, zapsané do Státního seznamu Národního památkového ústavu. Nejbližší objekty s tímto statusem se nacházejí v jádrové části zástavby Zbečna – kostel sv. Martina, sousední fara a také Hamousův statek stojíci naproti jim. V zástavbě Sýkořic památkově chráněné objekty nejsou přítomny.

Z pohledu kulturní a historické charakteristiky vystupují jako hlavní znaky a hodnoty krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru:

- Doložené dlouhodobé osídlení území
- Historický význam toku Berounky – činitele formujícího osídlení území
- Konsolidovanost využití lesní či lesozemědělské krajiny (rozšíření lesních a mimolesních ploch)
- Nízká míra industrializace území
- Fenomén druhého bydlení – individuální rekreace v masovém měřítku
- Využívaný rekreační potenciál (vodáctví aj.)
- Železniční trať Beroun – Rakovník
- Dobývání nerostných zdrojů
- Tradiční kulturně-historické dominanty ve Zbečně (kostel, fara, Hamousův statek)

Kulturně-historické dominanty ve Zbečně představují hodnoty kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu jedinečné cennosti.

Obr. č. 6: Zájmová oblast na historické mapě III. vojenského mapování z let 1877 – 80

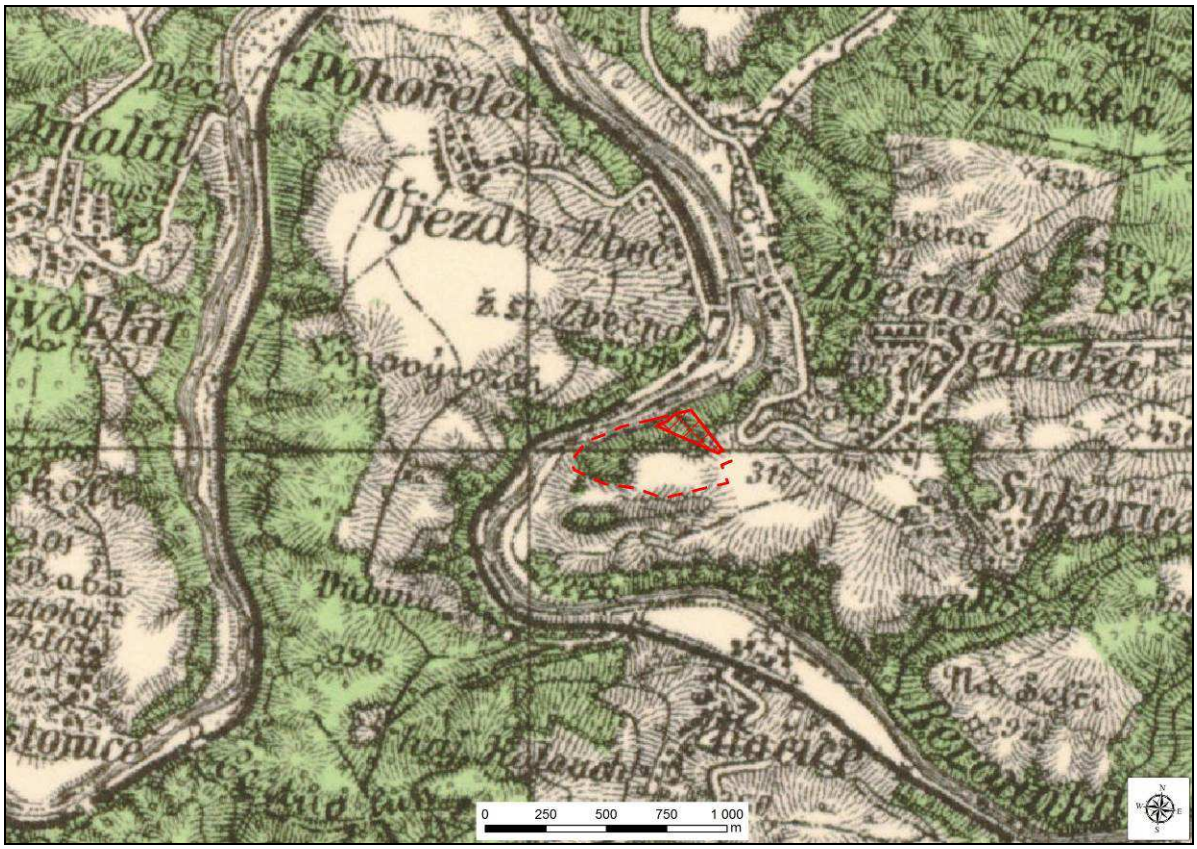

Obr. č. 7: Zájmová oblast – aktuální letecký snímek

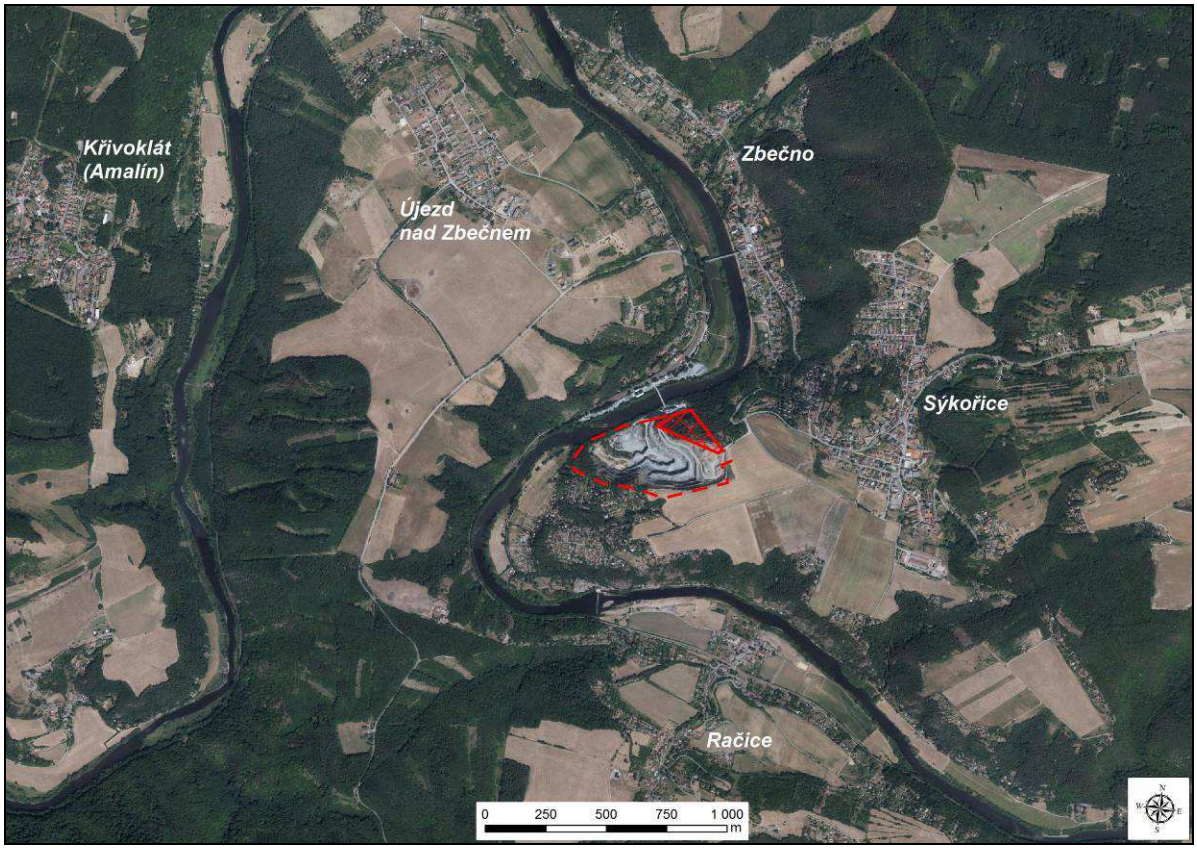

červený polygon – DP Sýkořice; plocha plánovaného rozšíření vyšrafována (pozn.)

11 ESTETICKÉ HODNOTY, PROSTOROVÉ VZTAHY, HARMONIE V ÚZEMÍ

Estetická hodnota území představuje synergický a zřejmě rozhodující aspekt při vnímání rázu krajiny a hodnocení jejích kvalit. Estetickou hodnotu utváří jednak fyzicky definovatelné vztahy mezi jednotlivými složkami (prvky) krajinné scény – charakter, uspořádání či struktura prvků krajinné scény, které mohou vytvářet zvláštnost či jedinečnost krajinné scény a také harmonii vztahů a měřítka jednotlivých prvků. Pro estetickou hodnotu je důležitá estetická norma, která není globálně jednotná a především konstantní v čase, podléhá neustálému vývoji, což platí samozřejmě i v jiných oblastech kulturního či společenského prostředí (např. v hudbě). Každopádně určité rysy (krajiny) působící esteticky příznivě spoluvytvářejí harmonické vztahy v území dlouhodobě. K takovým jevům náleží bezesporu např. přítomnost (hojná) přírodních či přírodě blízkých prvků, existence výsledků lidské činnosti, které se historicky osvědčily, napomohly životu lidí v daném místě (kupř. železniční trať, vinohrad, přemostění toku) a jejich identifikaci s krajem.

Postavení primárního činitele formující obraz krajiny v zájmovém území (vymezeném DoKP) má jednoznačně údolí Berounky. Řeka protékající bezprostředně pod lomem sehrává v prostorovém uspořádání krajiny hlavní roli. Zařízlé údolí včetně toku, i přes velmi členitý horizontální profil, tvoří jednoznačnou přirozenou osu území – v územním měřítku dalece překračujícím hodnoceným záměrem vizuálně dotčené území (DoKP). Cenným znakem údolí Berounky je zachovalá morfologie reliéfu – členitost údolí místy kaňonovitého rázu. Říční tok se vyznačuje jednak členitostí horizontálního profilu (změnami směru toku) a zejména pak proměnlivou sklonitostí svahů v různých částech údolí. Důležitým aspektem je rovněž absence větších vodohospodářských úprav. Zachovalostí terénní morfologie je dána i obecná zachovalost estetického působení a také romantického vjemu údolí Berounky na Křivoklátsku, jež je spojeno s povídkami Oty Pavla.

obr. č. 8: Údolí Berounky v pohledu od Račic; v pravé části snímku Sýkořice

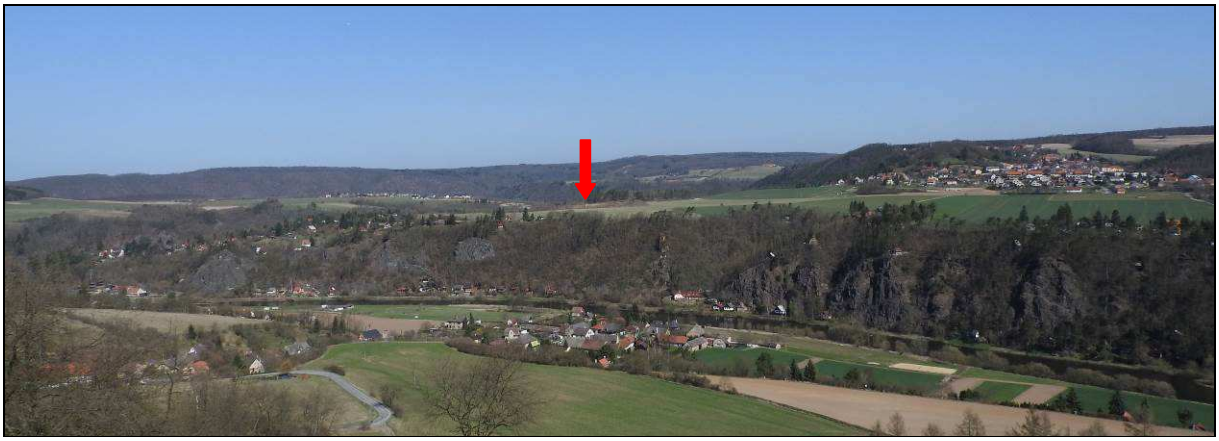

výhledový bod č. 4 v příloze č. 1; červená šipka označuje polohu Sýkořického lomu (pozn.)

V širším územním měřítku (vymezeného DoKP či i většího) se v prostorovém uspořádání krajiny silněji uplatňuje horizontální dimenze. Tento rys platí i přes značné relativní převýšení, na němž se však ze značné části podílí zaříznutá údolní sníženina Berounky. Typickým znakem je přítomnost pozvolných bližších i vzdálených horizontů, převážně

zalesněných. Tyto horizonty nejsou výrazněji postiženy přítomností technicistních objektů. Horizontální měřítko umocňuje plošná struktura krajiny – souvislé lesní plochy, popř. rozlehlé bloky zemědělské půdy. V krajinné struktuře nejsou v hojnější míře zastoupeny členící prvky – liniové, bodové vegetační formace či jiné kontrastní enklávy menšího měřítka. Krajinná scéna se vyznačuje určitou kompaktností, nižší dynamikou (dramatičností), avšak zároveň vysokou atraktivitou, hojným výskytem esteticky hodnotných scenérií.

Jak již bylo uvedeno, pro krajinu v širším DoKP je charakteristická zachovalost využití území – zemědělsky a lesnicky (dominantně) využívané půdy, jež díky zřetelnému společnému rozhraní formují výrazný krajinný kontrast. Stabilizovaný plošný rozsah lesních i odlesněných ploch dokládá snímek mapy III. vojenského mapování z let 1877 – 80 (viz obr. č 6), resp. jeho porovnání s aktuálním leteckým snímkem zájmového území (obr. č. 7). Osídlení, resp. zástavba sídel, včetně rekreační, dosahuje značného vizuálního projevu (Újezd nad Zbečnem, Sýkořice) a nezastupitelně dotváří obraz krajiny. Vlastní obec Sýkořice lokalizovaná do východního svahu nad Berounkou nevystupuje nad terénní okraj a zapadá do širšího kotlinového rámce prostoru. Osídlení situované ve složitějších podmínkách na menším prostoru níže v údolí při toku (Zbečno) se naopak silněji neuplatňuje. Celkově lze říci, že dotčený krajinný prostor, i přes vstup nové výstavby do volné krajiny v posledním období, není citelněji poznamenán novodobou výstavbou, která by neodpovídala prostorovému uspořádání krajiny či skladbě jednotlivých krajinných složek.

obr. č. 9: Sýkořický kamenolom v pohledu z protější hrany údolí

výhledový bod č. 1 v příloze č. 1; plánované rozšíření těžby naváže z levé strany na stávající lom (pozn.)

Hodnotný projev nižších údolních partií spoluutváří kromě pomalu tekoucí řeky, členitého reliéfu s proměnlivou sklonitostí svahů a hojné lesní (souvislé) zeleně také břehový doprovod. Prostorové vztahy zde dominantně utváří vertikální měřítko. Směrem výše do svahů se údolí, diferencovaně v jednotlivých částech, rozšiřuje a postupně se silněji uplatňuje horizontální dimenze. Spodní část údolí Berounky v rámci vymezeného DoKP je částečně přetvořena. V levobřežní části údolí při soutoku s Klíčavou je situována v užším koridoru zástavba Zbečna. Níže po proudu za pravotočivým ohybem řeky, rovněž na levé straně údolí, se pak nachází aktivní Sýkořický lom.

V bezprostřední blízkosti lomu se před ním otevírá mohutná hradba – lomová stěna o pěti etážích, z nichž jsou z běžných pozorovacích míst viditelné především horní tři. To platí především pro pozorovatele pohybujícího se v prostoru pod lomem (např. na plavidle). Z těchto pohledů přestavuje transformovaný údolní svah dominantní prvek či složku se zřetelně negativním projevem. V sevřené údolní poloze se markantně uplatňují také skládky vytěženého kameniva a technologické zázemí provozovny včetně přemostění toku pásovým dopravníkem. Lokalizace v údolní (nejnižší) poloze omezuje vizuální projevy tohoto technicistního hmotného objektu. Zmíněné skládky a deponie vytěženého materiálu se také uplatňují v měřítku dílčího segmentu údolí, nenarušují ji však svými proporcemi, citelněji se projevují v barevné kompozici (světlejším zbarvením). Jejich „habitus“ je činí nepřirozeným prvkem ve zřetelně vymezených prostorových dimenzích – přechodu řečiště, popř. úzké nivy do příkrých údolních srázů.

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že krajina při toku Berounky pod Křivoklátem se vyznačuje celkově příznivým působením. Vysoká krajinářská hodnota území v okolí navrženého záměru nespočívá pouze v přítomnosti jednotlivých mimořádně cenných či jedinečných krajinářských prvků (údolí a tok Berounky), nýbrž tkví v synergickém působení z větší části zachovalých přírodních dispozic i dalších přítomných jevů. V území tak lze identifikovat v převažující míře zachovalé harmonické vztahy i měřítko.

V kategorii estetických hodnot, prostorových vztahů a harmonie území – vizuální charakteristiky území lze identifikovat tyto hlavní znaky a hodnoty krajinného rázu území:

- Údolí a tok Berounky – určující prvek prostorového uspořádání, osa území v širším měřítku, přirozená bariéra
- Esteticky hodnotný obraz krajiny, kompaktnost a atraktivita krajinné scény, výskyt hodnotných krajinných scenérií v širších výhledech
- Výrazná dynamika údolních partií – hluboce zaříznuté údolí se stoupajícími svahy, proměnlivost sklonů
- Uzavřenost prostoru v údolních partiích (krajinný suterén)
- Táhlé převážně zalesněné horizonty
- Výskyt rozlehlých bezlesých enkláv, zřetelný kontrast lesnatých a odlesněných poloh
- Homogenita ploch zemědělské i lesní půdy (absence členících prvků)
- Sídelní i rekreační zástavba se značným plošným rozsahem spoluutvářející obraz krajiny
- Lom Sýkořice – rušivý prvek v krajinné scéně s negativním vizuálním dopadem
- Převažující harmonické utváření krajinné scény (zachovalé harmonické měřítko a vztahy)

Více identifikovaných znaků vizuální charakteristiky krajinného rázu překračuje významem a cenností měřítko dotčeného krajinného prostoru – dosahují jedinečné či význačné cennosti (viz tab. č. 3).

12 VYHODNOCENÍ VLIVŮ

12.1 Přírodní charakteristika území

V následující tabulce č. 1 jsou shrnuty identifikované znaky přírodní charakteristiky krajinného rázu v území s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tab. č. 1a: Přírodní charakteristika území – klasifikace vlivů pro fázi realizace záměru

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zásahu)
	Pozitivní	Neutrální	Negativní	Zásadní	Spoluurču-jící	Doplňující	Jedinečná	Význačná	Běžná	
Přírodní charakteristika území										
Vysoká členitost reliéfu Křivoklátské vrchoviny	x			x			x			slabý až středně silný
Údolí a tok Berounky; údolní ekofenomén	x			x			x			slabý až středně silný
Krátké přítoky Berounky	x				x			x		žádný
Vysoká lesnatost území; zalesnění svažitých údolních partií	x			x					x	středně silný
Zemědělsky využité plochy bezlesí v méně členitém reliéfu; s výraznou převahou orné půdy		x			x				x	žádný
Nízké zastoupení mimolesní zeleně (především v plochách obhospodařované půdy)		x				x			x	žádný
Kamenolom Sýkořice – antropický zásah do přírodě blízkého koloritu krajiny			x		x				x	slabý

Plánované pokračování těžby ve stanoveném dobývacím prostoru s sebou ponese vlivy na přírodní charakteristiku území. Tyto dopady jsou spojeny jak s vlastním dobýváním, tak rovněž se stavem, jež nastane po jeho ukončení a provedení opatření za účelem eliminace jeho důsledků (viz kapitola 5). Z charakteru (typologie) posuzovaného záměru je zřejmé, že zamýšlená těžba vyvolá zásah především do morfologie území a charakteru vegetačního krytu.

Rozšíření kamenolomu bude znamenat zesílení stávajícího zásahu do terénní morfologie – údolní sníženiny toku Berounky. Údolní svahy zde jsou již hornickou činností postiženy, a to až po horní hranu údolí. Pokračováním těžby se stávající lom (plocha těžbou zasaženého území) zvětší cca o 1 ha. Dopad povrchové těžby na terénní morfologii je principielně

nevyhnutelný a ve většině případů jen velmi omezeně kompenzovatelný (typicky v případě lomové těžby). Zásah do reliéfu způsobený navrženým rozšířením těžby bude významný, s ohledem na roztěženost území a přímou návaznost na roztěžené území jej však lze akceptovat.

V ploše projektovaného pokračování těžby bude rovněž odstraněn vegetační kryt – svahový lesní porost, jenž reprezentuje hodnotné přírodní stanoviště. S ohledem na poměrně hojný výskyt typologicky podobných ploch v okolí v blízkých partiích údolí Berounky a navržený koncept rekultivace společně s předpokladem budoucího spontánního ozelenění lze i tento zásah akceptovat. Vysoká lesnatost bude i v případě realizace navrženého záměru tvořit jeden ze zásadních rysů zdejší krajiny bez předpokladu výraznějšího snížení jeho významu. Obdobně lze tento dopad projektovaného rozšíření těžby vztáhnout k lesu jako VKP ze zákona.

Zásah do terénní morfologie zůstane nevratným dopadem projektované těžby – i ve fázi po ukončení těžby. Trvalým důsledkem dobývání bude rozšířená těžební jáma – opuštěný lom s vodní plochou ve spodní části. V rámci navazujících sanačních a rekultivačních opatření je předpokládána realizace opatření směřujících k co nejúčinnějšímu zapojení těžbou zasaženého území do přírodních vazeb – vytvoření ekologicky diferencovaných podmínek zahrnujících vznik travnatých ploch s výsadbami dřevin. Svažité partie uvnitř lomu – stěny budou po nezbytných úpravách „těžební“ morfologie z velké části ponechány působení spontánních přírodních pochodů (větrání, sukcese), v jejichž důsledku dojde k dalšímu rozšíření vegetačního pokryvu.

Při navrženém rekultivačním konceptu lze po ukončení těžby na základě analogie z jiných lokalit postižených dobýváním předpokládat funkční zapojení dotčeného území do přírodních vazeb.

Celkově lze **vliv** hodnoceného záměru na přírodní charakteristiku území klasifikovat jako **slabý** až **středně silný**.

12.2 Kulturně-historická charakteristika území

Níže uvedená tabulka (č. 2) sumarizuje identifikované znaky kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu v území s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tab. č. 2: Kulturně-historická charakteristika – klasifikace vlivů

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zásahu)
	Pozitivní	Neutrální	Negativní	Zásadní	Spoluurčující	Doplňující	Jedinečná	Význačná	Běžná	
Kulturní a historická charakteristika území										
Doložené dlouhodobé osídlení území		x			x				x	žádný
Historický význam toku Berounky – činitele formujícího osídlení území		x		x					x	žádný
Konsolidovanost využití lesní či lesozemědělské krajiny	x			x					x	slabý
Nízká míra industrializace území		x		x					x	žádný
Fenomén druhého bydlení – individuální rekreace v masovém měřítku		x		x					x	žádný
Využívaný rekreační potenciál (vodáctví aj.)		x			x				x	žádný
Železniční trať Beroun – Rakovník	x					x			x	žádný
Dobývání ner. zdrojů		x			x				x	žádný (pozitivní)
Tradiční kulturně-historické dominanty ve Zbečně	x				x		x			

Projektované rozšíření těžby v rámci stanoveného DP je lokalizováno v přímé návaznosti (prostorové i časové) k již uskutečňované těžbě. Hornická činnost je aktivitou v zájmové lokalitě realizovanou, a to již po několik desetiletí, nepředstavuje zde tak aktivitu cizorodou.

Rozšíření stávajícího lomu znemožní v předmětné ploše stávající způsob (extenzivního) hospodaření či využití půdy. S ohledem na plošné rozšíření lesních porostů v okolí (ve vymezeném DoKP) tento dopad nebude znamenat závažnější (negativní) proměnu hospodářského zaměření či stávajících funkcí území. Z pohledu těžby jako zavedené ekonomické aktivity v území je možné konstatovat smysluplnost návaznosti na aktivně realizované dobývání. Přítomnost technologického vybavení, roztěženost lokality, znalost podmínek dobývání, existence dopravních cest či postavení provozu v pracovně-tržním prostředí mohou být argumenty na straně pokračování těžby v předmětné lokalitě.

Celkově lze vliv hodnoceného záměru na **kulturní** a **historickou charakteristiku** území klasifikovat jako **nevýznamný**.

12.3 Vizuální charakteristika – estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonie

Tabulka č. 3 shrnuje identifikované znaky vizuální charakteristiky krajinného rázu v DoKP s určením jejich projevu, významu a cennosti. Je zde rovněž hodnocena míra vlivu realizace záměru na tyto znaky, a to v rozmezí pozitivní, žádný, slabý, středně silný, silný, stírající (zásah či vliv).

Tab. č. 3a: Vizuální charakteristika – klasifikace vlivů pro fázi realizace záměru

Znaky a hodnoty	Projev			Význam			Cennost			Míra vlivu (velikost zásahu)
	Pozitivní	Neutrální	Negativní	Zásadní	Spoluurčující	Doplňující	Jedinečná	Význačná	Běžná	
Estetické hodnoty, prostorové vztahy, harmonické měřítko										**fáze těžby**
Údolí a tok Berounky – určující prvek prostorového uspořádání, osa území v širším měřítku, přirozená bariéra	x			x			x			slabý
Esteticky hodnotný obraz krajiny, kompaktnost a atraktivita krajinné scény, výskyt hodnotných krajinných scenérií v širších výhledech	x			x			x			slabý
Výrazná dynamika údolních partií – hluboce zaříznuté údolí se stoupajícími svahy, proměnlivost sklonů	x			x			x			středně silný
Uzavřenost prostoru v údolních partiích (krajinný suterén)		x		x					x	slabý
Táhlé převážně zalesněné horizonty	x			x				x		slabý
Výskyt rozlehlých bezlesých enkláv, zřetelný kontrast lesnatých a odlesněných poloh		x		x					x	slabý
Homogenita ploch zemědělské i lesní půdy (absence členících prvků)		x			x				x	slabý
Sídlení i rekreační zástavba se značným plošným rozsahem spoluutvářející obraz krajiny		x			x				x	žádný
Lom Sýkořice – rušivý prvek v krajinné scéně s negativním vizuálním dopadem			x			x			x	slabý
Převažující harmonické utváření krajinné scény (zachovalé harmonické měřítko a vztahy)	x			x			x			slabý

Z provedeného tabelárního posouzení na jednotlivé identifikované znaky vizuální charakteristiky krajinného rázu vyplývá, že realizace záměru vyvolá vlivy na krajinný ráz území. Žádný z klasifikovaných vlivů nedosahuje velikosti, která by byla z hlediska ochrany krajinného rázu, potažmo jeho vizuální charakteristiky nepřípustná. Silnější dopady na vizuální charakteristiku jsou přirozeně spojeny s fází dobývání. V konečném stádiu, zahrnujícím rovněž realizaci nezbytných opatření s cílem zahlazení důsledků předchozího dobývání, bude dopad navrženého záměru, resp. celého kamenolomu na vizuální charakteristiku méně nepříznivý.

Výrazová homogenita či kompaktnost krajinné scény, kontrast lesních a zemědělských ploch či horizonty i další identifikované znaky vizuální charakteristiky budou zasaženy mírně. Pro identifikované znaky v této kategorii představuje existující lom pouze menší – dílčí enklávu v obrazu krajiny, kterou ve vzdálenějších pohledech (od jihu, východu) zviditelňují deponie skrývky nad nejvyšší etáží. Samotný lom se v současnosti v širších krajinných vazbách uplatňuje z různých pohledových bodů omezeně, nevystupuje nad měřítko prostoru, nenarušuje razantněji horizontální či vertikální vztahy území. Plánované rozšíření, projektované hlouběji k severovýchodu, tuto situaci zásadněji nepozmění. Projektované rozšíření těžby v rámci stanoveného DP zvětší plošný rozsah stávajícího provozovaného lomu o necelou desetinu. Tato změna bude probíhat postupně, v horizontu cca 11 let.

Vzhledem k terénní morfologii má zvětšení kamenolomu nízký potenciál vizuálního uplatnění. Projektované rozšíření lomu ponechá z velké části severní zalesněný hřbet, jenž brání vizuálnímu uplatnění lomových stěn výše proti proudu toku. Zřetelnější otevření těžbou obnaženého reliéfu v důsledku odtěžení nastane až z výše položených partií území severně od lomu – v dálkových výhledech (svahy Javůrku). V široké krajinné scéně, jež se z těchto poloh před pozorovatelem otevírá, nebude tento projev markantní (upoutávající pozornost) a nevyvolá tak zásadně nepříznivý účinek. Podobná situace nastane z protějších jižních směrů (výše položené svahy údolí v zástavbě Račic). V těchto výhledech nefiguruje na jižním okraji lomu krycí zeleň. Projev stávajícího lomu je tak odsud zřetelnější. Postupným rozšířením lomu (zvětšení těžební deprese) zesílí projev těžbou zasaženého prostorově spojitého území – stávajícího lomu včetně jeho rozšíření. Důležitým aspektem je i z jižních pohledů zachování lesní kulisy na severní straně lomu, jež se opticky promítá na pozadí vyšších zalesněných svahů v levostranné části údolí Berounky (elevace Pěnčiny).

Silnějšího vizuálního účinku dosáhne plánované rozšíření v segmentu údolí Berounky, která se vyznačuje odlišnými charakteristikami, především prostorového uspořádání (uzavřenost prostoru, silnější uplatnění vertikální dimenze). Aktivní lom modifikuje v dílčím segmentu uzavřený charakter údolí – rozšiřuje jej. Rozšířením těžby k severu cca o 100 metrů (cca třetinu jeho stávající šířky) tento vliv zesílí. Vizuální účinek vyvolaný zvětšením kamenolomu – antropické disturbance v morfologicky velmi výrazně utvářeném prostoru, bude výrazný, odstupňovaně v čase však přijatelný. Těžbou zasažené území bude díky návaznosti rozšíření na stávající lom spojité, změna velikosti lomu (její projev) bude

v důsledku postupu těžby dále k severovýchodu oproti současnosti v uvedeném časovém horizontu vnímatelná jen omezeně.

Pro zjištění vizuálního účinku navrženého záměru – modifikace terénní konfigurace v údolí Berounky byly z vybraných výhledových bodů zhotoveny vizualizace do aktuálních snímků území, jež jsou zařazeny do přílohy č. 3 této studie. Nejsilnějšího účinku projektované rozšíření kamenolomu (zásah do terénní konfigurace) dosahuje přirozeně v pohledech z protější strany údolí (západních směrů) – od Újezdu nad Zbečnem či ze svahů Lipiny (poblíž samoty Dubina). Z těchto míst se zřetelně v krajinné scéně uplatňuje stávající těžba. Nově těžené území je z těchto výhledů v přímé návaznosti na již těžbou zasažený reliéf. Rozšířením kamenolomu nedojde k neúměrnému zvětšení území s vizuálním uplatněním vlastní těžby (obnaženého podloží), což představuje zásadní aspekt jeho akceptovatelnosti. Ze zhotovených vizualizací je rovněž patrné zachování okrajové lesní kulisy ve vrcholové části na severní straně lomu, což rovněž představuje další důležitý aspekt s vlivem na celkový vizuální dopad navrženého záměru na krajinný ráz (jeho vizuální charakteristiku).

Po ukončení těžby budou realizována nezbytná kompenzační opatření s cílem v co nejvyšší míře eliminovat následky předchozího dobývání. Zásah do terénní morfologie – modifikace lesnatého (úseku) údolních svahů Berounky zůstane trvalým následkem navrženého záměru.

Konečný stav území po ukončení těžby, realizaci konečných úprav terénu včetně ozelenění dílčích ploch bude z hlediska ovlivnění vizuální charakteristiky krajinného rázu oproti fázi realizace těžby znamenat méně významný zásah. V konečném stádiu lze i díky přirozeným procesům (spontánní ozelenění, větrání obnaženého podloží) předpokládat zeslabení projevu kamenolomu v krajině. Opuštěný kamenolom má díky konceptu rekultivace zahrnující ponechání vodní plochy na dně i dalších specifických prvků (reliktů dřívějšího dobývání) potenciál vytvořit specifický a lokálně vizuálně atraktivní prostor. V tomto směru je nutné uvést i likvidaci veškerého technického a technologického aparátu a následnou biologickou rekultivaci těchto ploch.

Celkově lze **vliv** hodnoceného záměru na vizuální charakteristiku území klasifikovat jako **slabý** až **středně silný**.

12.4 Doporučení

Konečný stav těžbou zasaženého území je žádoucí koncipovat s cílem dosažení jeho maximálního zapojení do přírodního rámce a také z hlediska eliminace možného vizuálního dopadu zde realizované těžby, podle možností již v jejím průběhu.

V tomto ohledu lze doporučit sanační a rekultivační opatření uvedená v kapitole 5 – hlavní zásady s cílem vzniku pestré mozaiky přírodního či přírodě blízkého prostředí a odstranění doprovodných zařízení k těžbě (technický a technologický aparát).

Nezbytnou okolností akceptovatelnosti navrženého záměru je ponechání zeleně nad severní hranou kamenolomu.

Pro snížení vizuálního projevu stávající těžby i potenciálního účinku těžby v navrženém rozšíření lze doporučit realizaci pásu vysoké zeleně s diferencovanou dřevinou skladbou, popř. i víceetážového (s keřovým i stromovým patrem) nad jihovýchodní a východní hranou těžební jámy (kamenolomu).

12.5 Vyhodnocení vlivů - shrnutí

Dotěžení zásob ve stanoveném dobývacím prostoru Sýkořice (Zbečno) vyvolá negativní dopady na přírodní charakteristiku území. Velikost těchto vlivů nedosáhne míry, která by byla z hlediska přírodní charakteristiky krajinného rázu nepřípustná. V souvislosti s plánovanou těžbou dojde zejména k zásahu do morfologie terénu – zvětšení plochy těžbou postižených levostranných údolních svahů Berounky. Projektovaných rozšířením těžby dojde ke zvětšení plochy stávajícího kamenolomu zhruba o desetinu. Vzhledem k přímé návaznosti rozšíření těžby na stávající těžené území a dílčí rozsah předmětné plochy rozšíření ve vztahu k celkové ploše kamenolomu bude vliv na terénní morfologii přijatelný. Projektované rozšíření těžby zasáhne rovněž do vegetačního krytu – svahových porostů (lesa), jež reprezentují cenný přírodní segment a také zákonem definovaný významný krajinný prvek (a zákonné kritérium ochrany krajinného rázu). S ohledem na výskyt podobných stanovišť v blízkém okolí (úseku údolí Berounky v okolí Sýkořického kamenolomu) vysokou lesnatost blízkého i vzdáleného okolí a potenciál kompenzace, resp. budoucího vzniku hodnotných stanovišť (vegetace) v postižené ploše celého lomu lze tento dopad na lesní zeleň (i les jako zákonný předmět ochrany krajinného rázu) akceptovat.

Navržený záměr je situován do vyhlášené CHKO, jež reprezentuje zákonem definovaný předmět ochrany krajinného rázu, přesněji její III. zóny. S ohledem na výše uvedené lze zásadně nepříznivý dopad na tuto zákonnou kategorii, resp. smysl, fungování či poslání celé CHKO Křivoklátsko vyloučit. Vlivy na další předměty ochrany přírody a krajiny vyplývající z platné legislativy (zákon č. 114/1992 Sb.) – přírodní parky či (maloplošná) zvláště chráněná území nenastanou.

Účelně provedená sanace a rekultivace těžbou postižného území může napomoci k jeho účinnému začlenění do krajiny, popř. poskytnout i nové podmínky pro obohacení přírodní charakteristiky území. Konečný stav celého těžbou zasaženého území počítá s výrazným podílem spontánně i řízeně vzniklých vegetačních prvků (mj. spontánně vzniklého ozelenění v rozmanitých formách na lomových stěnách) a také s ponecháním vodní plochy na dně opuštěného lomu. V tomto ohledu je nezbytné poskytnout dostatečný prostor přirozeným přírodním procesům.

Z hlediska kulturně-historické charakteristiky území nebude mít navržený záměr závažnější dopad. Hornická činnost či dobývání nerostných zdrojů je v území již po delší dobu realizováno, v předmětné ploše plánovaného rozšíření přímo navazuje na aktuálně prováděnou těžbu. Dotěžení zásob ve stanoveném dobývacím prostoru nebude znamenat vstup nové aktivity, jež by zde byla cizorodá či bez obecné známosti v povědomí místních obyvatel. Navržený záměr neovlivní kulturně-historické dominanty v území.

Vlivy plánovaného rozšíření těžby na vizuální charakteristiku území, spoluformovanou prostorovým utvářením, estetickými hodnotami a harmonickým měřítkem či vztahy rovněž dosáhnou únosné míry. Vlastní rozšíření těžby o cca 1 ha (necelých 10 % plochy s povolenou těžbou) navazující bezprostředně na stávající těžené území nevyvolá zásadně nepříznivý

vizuální dopad. Vizuálně dotčené území těžbou v Sýkořickém kamenolomu bude po jeho rozšíření, s výjimkou dílčích partií údolí Berounky výše proti proudu toku, dosahovat podobné velikosti jako v současnosti. Odtěžování partií v severním sousedství stávající těžební deprese bude probíhat postupně v horizontu cca 11 let. Zvětšení lomu tak nebude mít charakter okamžité či jednorázové změny, což zásadním způsobem ovlivňuje vnímatelnost jejího projevu. Důležitým činitelem akceptovatelnosti hodnoceného záměru, vedle prostorové spojitosti navrženého rozšíření a stávajícího lomu, je zachování zelené (vegetační) kulisy nad severní hranou rozšířeného lomu, jež eliminuje projev těžbou postiženého území či jeho působení v dálkových výhledech.

Po ukončení těžby zůstanou do jižních směrů odkryty lomové stěny, obdobně jako v současnosti. V tomto ohledu je žádoucí provést vhodná sanační a rekultivační opatření (setření těžební morfologie – etáží, ponechání volného průchodu zvětrávacím procesům a spontánnímu ozelenění – sukcesi), které dávají předpoklad k alespoň částečnému začlenění těžbou postiženého území do okolní krajiny. Vedle odstranění zázemí těžby (technologie, skládky ad.) navržený konečný stav uvažuje v těžbou zasažených plochách (v rámci celého kamenolomu) rovněž se vznikem rozmanitých ekologických podmínek – vzniku travnatých ploch, výsadeb rozptýlené zeleně, suťových kuželů či ponechání větší vodní plochy ve spodní části lomu. Vhodně provedená kompenzační opatření mohou podpořit vznik specifického antropicky ovlivněného segmentu krajiny umožňující posílení přírodní diverzity, popř. jeho specifické využití (k rekreaci).

Z hlediska dikce zákona č 114/1992 Sb. v platném znění a jeho § 12, v němž je v odstavci 1 uveden předmět ochrany krajinného rázu v níže uvedených kategoriích, lze souhrnně klasifikovat míru vlivů následovně:

významné krajinné prvky	*slabý vliv*
zvláště chráněná území	*žádný vliv*
kulturní dominanty krajiny	*žádný vliv*
harmonické měřítko	*slabý vliv*
harmonické vztahy	*slabý vliv*

13 ZÁVĚR

Ze závěrů provedeného hodnocení významnosti zásahů do jednotlivých znaků (hodnot) krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru vyplývá, že snížení hodnot krajinného rázu nebude mít zásadně nepříznivý charakter. Změny vyvolané realizací záměru nesníží nepřípustným způsobem současnou kvalitu území v dotčeném krajinném prostoru.

Z výše uvedených skutečností lze uvažovaný záměr *Dotěžení dobývacího prostoru Sýkořice (Zbečno)* v k. ú. Sýkořice z hlediska dopadů na krajinný ráz a jeho ochranu podle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny považovat za únosný.

POUŽITÉ INFORMAČNÍ ZDROJE

Culek M. a kol. (1996): Biogeografické členění České republiky. Enigma Praha. 347 stran.

Demek, J. a kol. (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha, Academia. 315 stran.

Lipský, Z. (1999): Krajinná ekologie; pro studenty geografických oborů, Karolinum, Praha. 129 stran.

Löw J., Míchal, I. (2003): Krajinný ráz, Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy. 552 stran.

Vorel, I., Bukáček, R., Matějka, P., Culek, M., Sklenička P. (2004): Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, ČVUT, Praha. 22 stran.

Ostatní zdroje:

http://www.mapy.cz

http://monumnet.npu.cz

http://geoportal.gov.cz/arcgis/services

http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/

https://prahaa.webnode.cz/reky/

http://pamatky.xf.cz/Krivoklat/historie.htm

http://www.obec-zbecno.cz/turisticke-informace/historie-obce/

http://www.sykorice.cz/index.php?menu=historie/historie

Příloha č. 1: Dotčený krajinný prostor a situace výhledových bodů

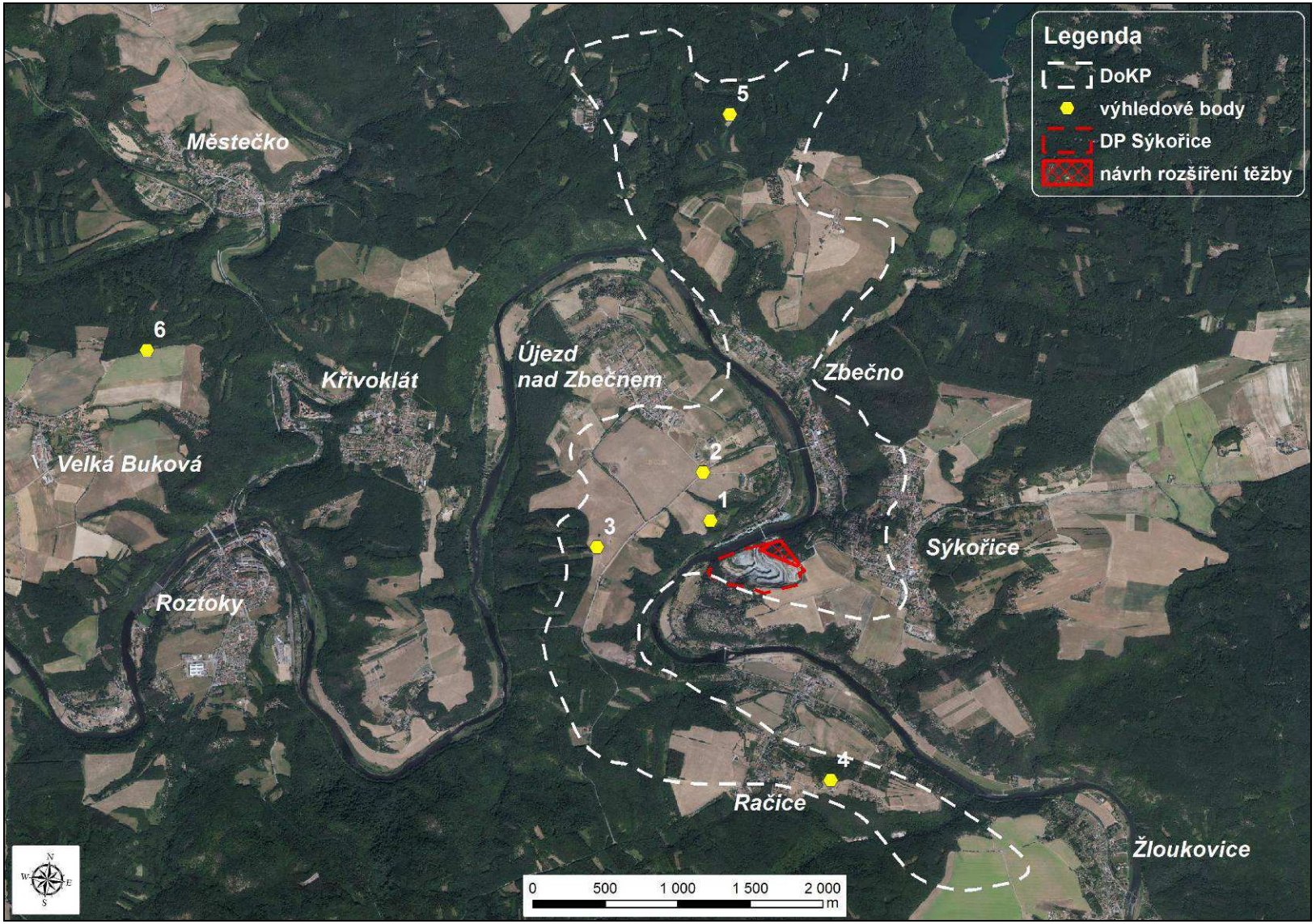

Příloha č. 2: **Modelové vizualizace**

Nadhled od jihozápadu

aktuální stav

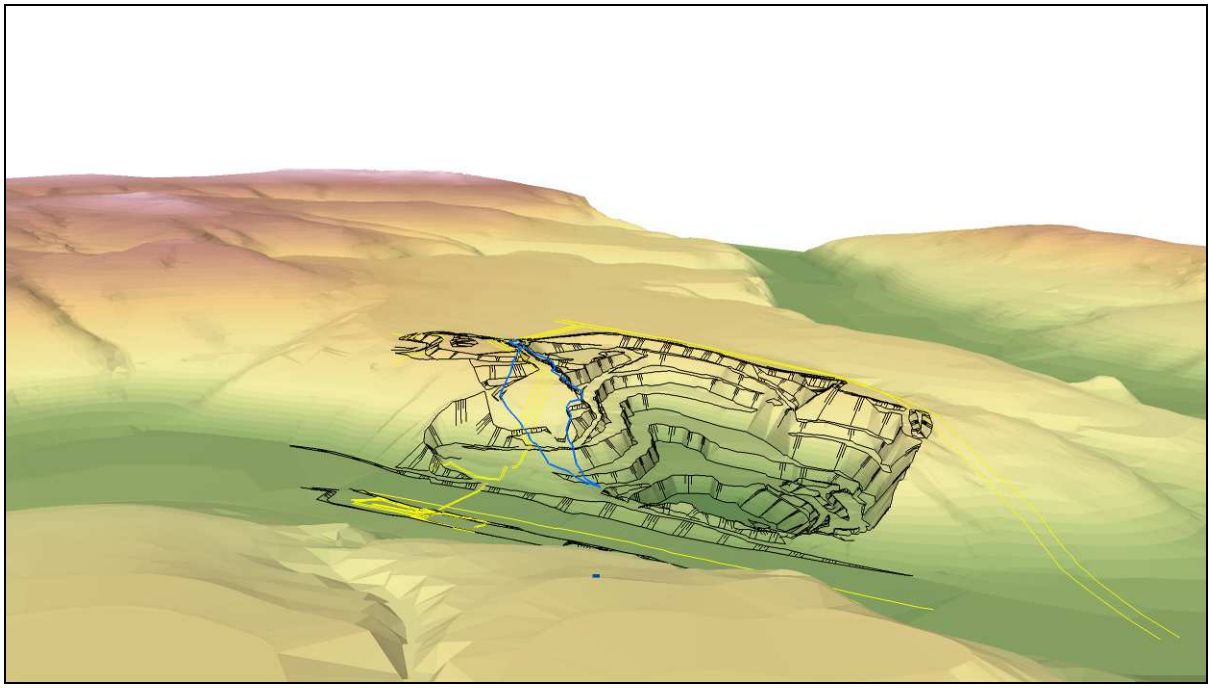

stav po dotěžení

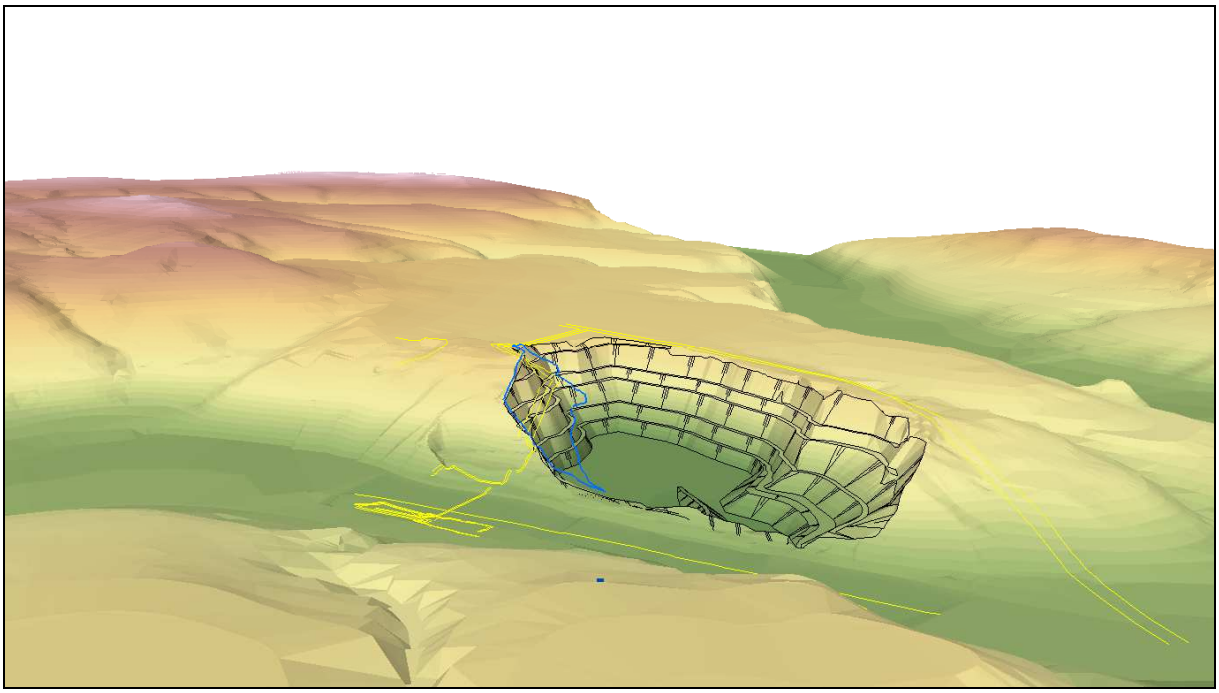

Příloha č. 3a: Vizualizace navrženého záměru do aktuálních snímků území

výhledový bod č. 2 – východní okraj zástavby Újezdu nad Zbečnem; pohled k jihovýchodu

stávající stav

stav po realizaci navrženého záměru

Příloha č. 3b: Vizualizace navrženého záměru do aktuálních snímků území

výhledový bod 3 – východní svahy Lipového vrchu severně od samoty Dubina; pohled k východu

stávající stav

stav po realizaci navrženého záměru

Příloha č. 3c: Vizualizace navrženého záměru do aktuálních snímků území

výhledový bod č. 4 – jižní svahy vrchu Javůrek západně od samoty Plačkov; pohled k jihu

stávající stav

stav po realizaci navrženého záměru

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

vydává v souladu s §60 zákona č. 111/1998 Sb.

OSVĚDČENÍ

Mgr. Lukáš Klouda

obhájil samostatnou práci a úspěšně složil závěrečnou zkoušku v kurzu celoživotního vzdělávání

„Hodnocení navrhovaných staveb a využití území z hlediska zásahu do krajinného rázu“

pořádaného v cyklu „Metody ochrany charakteru a identity kulturní krajiny“

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE Fakulta architektury -1-

Doc.Ing.arch. Jan Mužík,CSc
vedoucí ústavu urbanismu

Prof.Ing.arch. Vladimír Šlapeta, DrSc
děkan fakulty architektury

V Praze dne 14.1.2005